

vertrouwelijk

HET 22^e PARTIJCONGRES

VAN DE C. P. N.-1967

binnenlandse veiligheidsdienst

22e CONGRES VAN DE CPN

Amsterdam 22, 23 en 24 dec. 1967

25

I N H O U D

No. 904.284

	Blz.
I. Inleiding	1
II. De voorbereiding	8
III. Het verloop van het congres	9
IV. Beveiligingsmaatregelen	11
V. De redevoeringen van De Groot en Hoekstra	12
a. Binnenlandse politiek	12
b. Buitenlandse politiek	14
c. De betrekkingen met de communistische wereldbeweging	15
VI. De discussie	17
VII. De opposanten	21
VIII. Verkiezing van het partijbestuur	22
IX. Financieel verslag	25
X. Belangstelling van andere CP'en	30
XI. Verslag mandaten-commissie	31

Bijlagen:

1. Uittreksel van de discussiegrondslag
2. Samenstelling van het nieuwe partijbestuur
3. Samenstelling der verschillende congres-commissies
4. Tekst van de aangenomen resoluties

INLEIDING

De betekenis van het congres

Noch de discussiegrondslag, noch de op het congres gehouden redevoeringen van Hoekstra en De Groot brachten in feite enig nieuws. Ze waren geheel in overeenstemming met de politieke koers, die de CPN de laatste jaren volgt. Door de duidelijke selectie die bij de afvaardiging der congresgangers werd toegepast, leverden de discussie-bijdragen evenmin nieuwe aspecten op en zeker geen kritiek op het partijbeleid.

Op enkele organisatorische wijzigingen na, die werden voorgesteld en eenstemmig aangenomen, is dit 22e CPN congres dan ook van bijzonder weinig betekenis geweest.

Steeds werd terug gegrepen op de beleidslijn, zoals die op het vorige, in 1964 gehouden congres voor het verkeer met de andere communistische partijen en voor het optreden in eigen land was uitgezet, de zgn. "nieuwe oriëntering". Deze houdt in dat de CPN, om tot samenwerking met andere "progressieve" groepen te komen, zich meer acceptabel wil maken en zich presenteert als een echt Nederlandse partij, die opkomt voor de belangen van de Nederlandse werkers. Over de hiervoor vereiste autonome opstelling van de CPN in de internationale communistische beweging was, tijdens het laatste officiële contact met de leiding van de CPSU in november 1962, in beginsel overeenstemming bereikt.

Deze vrijheid van handelen ten behoeve van haar binnenlandse problemen, werd in feite reeds vanaf medio 1963 door de CPN-leiding "misbruikt" door haar steeds kritischer wordende opstelling tegenover andere communistische partijen en met name de CPSU. Deze politieke koers nu, werd op het vorige, 21e partijcongres, "geautoriseerd" en als de "nieuwe oriëntering" vastgelegd en op het laatste congres bevestigd.

De positie van de partij als gevolg van de nieuwe oriëntering

Daar sindsdien inderdaad hiernaar door de partijleiding is gehandeld, is het zinnig eens na te gaan waartoe dit optreden heeft geleid en in welke positie de CPN thans is gekomen en wel

- in de internationale communistische beweging;
- in het eigen partij-organisatorische vlak;
- in de Nederlandse samenleving.

Temidden van haar zusterpartijen neemt de CPN inderdaad een autonome en zeer eigen positie in, namelijk die van een vrijwel geheel geïsoleerde en vrij algemeen niet gewaardeerde partij. De verhouding tot de Oostduitse partij is zelfs vijandig te noemen. Het schuchtere en van CPN-zijde met achterdocht onderhouden contact met de Roemenen, alsmede de geringe briefwisseling met een enkele andere communistische partij brengen in genoemde situatie geen werkelijke verandering. Bij de Westeuropese partijen wekt de houding van de CPN slechts verwondering, een niet begrijpen.

De gedragingen van de CPN zullen met name de CPSU wel ergeren, daar voornamelijk Rusland het voorwerp van kritiek van de CPN is, doch van Sowjet-zijde doet men hiervan weinig openlijk blijken. Wel besteden de Russische kranten, anders dan voorheen, al geruime tijd geen enkele aandacht aan de CPN, maar daarentegen wel aan de ontwikkeling in andere linkse groepen in ons land.

Ondanks haar meer welwillende opstelling t.o.v. de Chinese CP, blijft de CPN voor de Chinezen toch een reformistisch en revisionistisch partijtje. Op het internationale vlak heeft de door haar ingenomen houding de CPN dus bepaald geen goed gedaan en staat zij praktisch alleen.

Voor het eigen partijleven beoogde de CPN-leiding met haar nieuwe oriëntering, naast een zich acceptabel maken voor anderen buiten de partij, ook het bewaren van rust binnen de partij. Haar autonome opstelling zou de CPN buiten het Sino-Sowjet-geschil houden en fractie-vorming voorkomen.

Ook hierin heeft de nieuwe koers de partij evenwel weinig goeds gebracht. In de loop der laatste jaren onstonden er twee actieve pro-Chinese oppositie-groepen (het Marxistisch-Leninistisch Centrum Nederland en de Rode Vlag). Hiernaast vormde zich sinds begin 1967 een pro-Russische oppositie van in hoofdzaak ex-CPN-ers, welke vanwege de heterogene samenstelling organisatorisch dan wel niets voorstelt, maar toch door middel van de door haar onder de CPN-leden verspreide geschriften een verwarrende invloed binnen de CPN heeft.

De anti-Russische houding en het isolement waarin deze de CPN heeft gevoerd, heeft ook een niet geringe terugslag gehad op het élan en de activiteiten der partij-leden. De werkkraft is verminderd, het ledental loopt terug en het aantal abonnees op "De Waarheid" daalt gestadig.

Juist met het oog op de hiervoren geschetste, duidelijk negatieve resultaten van de "nieuwe oriëntering" in de internationale communistische beweging en binnen de eigen gelederen, is het des te opmerkelijker dat de positie van de communisten en van de CPN in de Nederlandse samenleving de laatste jaren zo zichtbaar is verbeterd.

Naast een complex van factoren, op de meeste waarvan de CPN nauwelijks enige invloed kan hebben uitgeoefend, zoals de Russische politiek van vreedzame coëxistentie, de dialooghouding van het Westen, de radicalisering van het Nederlandse kiezerscorps en de teruggang in de economische situatie, zal stellig toch ook in zekere mate de "nieuwe oriëntering" van de CPN de positie van deze partij in ons land gunstig hebben beïnvloed.

De communisten worden thans meer en meer geaccepteerd als volwaardige Nederlanders, hetgeen o.m. tot uiting is gekomen in het verlenen van zendtijd aan de CPN, het opnemen van communisten in de Kamercommissies voor Buitenlandse Zaken en Defensie, het verkiezen van communistische wethouders (bijvoorbeeld in Amsterdam), de opheffing van het zgn. "lectuurverbod" voor legerplaatsen en de vele uitnodigingen aan de CPN-leiding (met name van confessionele zijde) om deel te nemen aan discussiebijeenkomsten. De groeiende invloed van de communistische partij in Nederland blijkt ook uit de verkiezingscijfers van de laatste jaren, die een duidelijke winst te zien geven in gemeenteraden en de Tweede Kamer.

Gelijk reeds in een eerdere beschouwing van de positie der communisten onder ons volk werd opgemerkt (het Maandoverzicht 12 -1967) is het een verontrustend verschijnsel, dat in deze tijd een toenemend aantal Nederlanders heil blijkt te verwachten van een anti-democratische partij. Een partij, die in haar beginselprogram opkomt voor de dictatuur van de arbeidersklasse, welke dictatuur zij verwezenlijkt wil zien - blijkens het in 1964 door "Pegasus" te Amsterdam uitgegeven scholingsboek "Wat is historisch materialisme?" - "in overeenstemming met de eisen van de situatie" door "demonstraties, politieke stakingen, verkiezings- en parlementaire strijd, tot de gewapende opstand toe".

DE CPN EN HET DEMOCRATISCH CENTRALISME

Hiervoren werd reeds gewezen op het anti-democratisch karakter van de CPN, die zich nu wel moeite geeft om zich voor te doen als een echt Nederlandse partij, doch niettemin een communistische partij blijft, die nadrukkelijk het communistische organisatie-principe van het "democratisch centralisme" handhaaft.

Dit leidend beginsel van de organisatorische opbouw van een communistische partij houdt volgens Lenin het volgende in:

- verkiezing van alle leidende partijbesturen, van de laagste tot de hoogste;
- het regelmatig rekenschap en verantwoording afleggen van de lagere partij-organen aan de hogere;
- strengepartijdiscipline en onderwerping van de minderheid aan de meerderheid;
- het absoluut bindende karakter van de besluiten van de hogere organen voor de lagere organen.

Feitelijk zou alleen het eerste kenmerk nog gezien kunnen worden als een vorm van democratie; de andere beklemtonen duidelijk het centralisme. In alle communistische partijen heeft dit centralisme steeds de meeste nadruk ontvangen, er ontwikkelde zich op den duur een ijzeren discipline. Van de "democratie" werd op het in 1956 gehouden 20e congres van de Russische partij nog vastgesteld: "De democratie in de partij is geen doel in zichzelf; zij dient er slechts toe de strijdbaarheid van de organisaties en de eenheid van handelen te verzekeren".

De CPN beschouwt volgens de discussiegrondslag voor het zojuist gehouden 22e congres "het democratisch centralisme als een voorwaarde voor een gezond intern partijleven en als waarborg voor de werkende mensen, dat de communistische partij steeds voor hun belangen optreedt!" Ook in haar statuten doet de CPN duidelijk uitkomen dat dit principe het uitgangspunt is voor haar organisatie. Artikel 6 (De verkiezing der besturen), art. 7 (De verantwoording der besturen) en art. 8 (Het nemen en uitvoeren der besluiten) zijn een getrouwe uitwerking van het hierboven door Lenin vastgestelde beginsel. Zo zegt art. 8c: "Nadat door de betrokken instanties de discussie is gesloten en de besluiten zijn genomen, moeten zij onvoorwaardelijk door de gehele partij worden uitgevoerd, ook door hen, die het er niet mee eens zijn."

Dit betekent dat een minderheid die zich tegen een voorstel kantte, nadat het tot het nemen van een besluit gekomen is, gebonden is de visie van de meerderheid over te nemen en uit te dragen. Het vasthouden aan het eigen standpunt door een minderheid wordt betiteld als "fractievorming" en wordt als zodanig veroordeeld. De kans voor een minderheid om door overreding meerderheid te worden - één der pijlers van de democratie - wordt hiermee aan de leden van de CPN nadrukkelijk ontzegd. Er kan alleen een partijstandpunt zijn, minderheids-standpunten komen in de CPN conform de statuten niet voor. "De partij is een strijdorganisatie, geen debatingclub" is een veelgehoord partijgezegde.

Ten aanzien van de discipline in de partij zegt art. 14a: "De politieke eenheid en strenge discipline zijn de voorwaarden tot strijdbaarheid van de partij. Alle leden en organen van de partij zijn daarom verplicht de discipline in acht te nemen. De lagere instanties zijn aan de hogere ondergeschikt. De besluiten van partijcongres, de districtsconferenties en het partijbestuur moeten door alle partijleden zo vlug mogelijk en nauwkeurig mogelijk worden uitgevoerd".

In de praktijk heeft deze partij-discipline er toe geleid dat het partijbestuur in de CPN de dienst uitmaakt. Artikel 13 der statuten geeft aan dat dit bestuur "alle politieke en organisatorische werkzaamheden der partij leidt" en verder "het recht heeft om districten en afdelingen, die de door het congres vastgestelde politiek niet in acht nemen, te reorganiseren of te ontbinden".

"Het partijbestuur is het hoogste orgaan van de partij gedurende de tijd tussen twee congressen", zo wordt in datzelfde artikel gesteld en dat geeft de situatie inderdaad goed weer. Van enige werkelijke beleving van democratie is er in die tussenliggende tijd nauwelijks sprake.

Een partijcongres zelve zou echter toch een manifestatie van maximale democratische inspraak kunnen zijn, een "vrije tribune" naar de woorden van Lenin. Dat ook dit in feite slechts theorie is en dat ook de organisatie en het verloop van een CPN-congres weinig "democratie", maar wel veel "centralisme" kent, blijkt uit het volgende.

Om te beginnen kunnen gedelegeerden naar het congres niet

door de afdelingen worden gekozen, maar dient dit door de districtsconferentie te geschieden uit de voordrachten van de afdelingen en de gedelegeerden ter conferentie (art. 10 der statuten).

Dit betekent op zichzelf reeds een inperking van de interne democratie, die andere politieke partijen in ons land niet kennen. Maar bij de voorbereiding van het jongste congres was het selecteren al begonnen op de afdelingsvergaderingen, waar de afgevaardigden naar de districtsconferentie werden gekozen en namen van kandidaat-gedelegeerden naar het congres werden genoemd. De op deze afdelingsvergaderingen aanwezige districtsbestuurder slaagde er veelal reeds in te voorkomen dat lieden met een enigszins afwijkende mening over de huidige partijkoers, daarvoor in aanmerking kwamen.

(Vernomen werd dat drie afdelingen van een belangrijk district zelfs geen afgevaardigden naar het congres mochten zenden, omdat er zgn. "geen eenheid" in die afdelingen was. In feite was met name in deze afdelingen kritiek geleverd op het huidige partij-beleid.)

Na deze zeef kan dan volgens de statuten (art. 10) de districtsconferentie nog een selectie toepassen op de voorgestelde afvaardiging naar het congres. Dat ook voor dit college (de districtsconferentie) deze statutaire democratie in de CPN slechts in schijn bestaat, moge het volgende duidelijk maken.

Tijdens de districtsconferentie van één der grote districten werd een verkiezingscommissie gekozen, die een voordracht op moest stellen voor de afvaardiging naar het congres.

Van een reële beoordeling en schifting van kandidaten was echter geen sprake, daar reeds drie dagen eerder een door het districtsbestuur ingestelde commissie alle kandidaten had besproken en een voorstel voor samenstelling van de congres-delegatie had ingediend.

Dit voorstel was één dag voor de districtsconferentie al gestencild, zodat het werk en optreden van de verkiezingscommissie niet meer dan een farce genoemd kan worden.

Ook de verkiezing van het presidium en diverse commissies op het congres zelve, leverde een duidelijk voorbeeld van het ophouden van de schijn van interne democratie. Op de eerste congresdag deed Joop Wolff aan de voorzitters van de delegaties der districten het voorstel presidium, mandaatcommissie, telcommissie, kandidatenbesprekingscommissie, commissie van onderzoek en de commissie ter voorbereiding van de resoluties, zó aan het congres voor te stellen als reeds door de

partijleiding vóór het congres was uitgemaakt.

Wolff wilde het dan doen voorkomen alsof de desbetreffende commissies door de delegatie-voorzitters waren gekozen en aanbevolen. Zulks is inderdaad geschied.

Tenslotte nog iets over de verkiezing van het nieuwe partijbestuur op het congres. De lijst met kandidaten hiervoor komt op dezelfde wijze tot stand als die der gedelegeerden naar het congres, waarbij dus de districtsconferenties in eerste instantie selecterend kunnen optreden. Nadat het zittende partijbestuur hierin zijn bemoeienis heeft gehad, worden de genoemde personen tijdens het congres onder de loupe genomen door de kandidatenbesprekingscommissie waarin uitsluitend "partijgetrouwe" functionarissen zitting hebben.

Een verdere inperking van de interne democratie vindt dan plaats door de verdeling in kandidaten "onder de streep" en kandidaten "boven de streep". De kandidaten "onder de streep" - een dikke lijn dwars over de kandidatenlijst (tevens stembiljet) - worden door de partijleiding bij monde van de kandidatenbesprekingscommissie uitdrukkelijk "te licht bevonden". Zijn stem geven aan een kandidaat "onder de streep" geldt als een begin van fractievorming.

Daar bij de aanvang van het congres iedere stemgerechtigde afgevaardigde zijn congresbescheiden (en later ook het stembiljet) krijgt uitgereikt voorzien van een persoonlijk nummer, is het een eenvoudige zaak de gedelegeerden die "verkeerd" hebben gestemd te traceren. Van een geheime stemming, zoals art. 6 der statuten die voorschrijft, is derhalve geen sprake.

Resumerend kan dan ook gesteld worden dat de zich zo nationaal en zo democratisch voordoende CPN in haar organisatorische opbouw en partijleven, niet alleen uitgaat van het leninistisch principe van het "democratisch centralisme" - een voor een Westerse levensbeschouwing onaanvaardbaar beginsel -, doch in de praktijk het weinigje democratie waarvoor dit principe ruimte laat nog om zeep brengt en in feite door het straffe centralisme alleen maar gezien kan worden als een duidelijk dictatoriaal ingestelde partij.

II. DE VOORBEREIDING

Het partijbestuur van de CPN kwam op 3 en 4 juni van het afgelopen jaar bijeen ter voorbereiding van het 22e congres, te houden op 22, 23 en 24 december 1967. In verband met de vele hieraan verbonden werkzaamheden werd de dagelijkse leiding uitgebreid met Ab van Turnhout en Roel Walraven. De eerste werd plaatsvervangend hoofdredacteur van "De Waarheid" (Joop Wolff kreeg het als Tweede Kamerlid en hoofdredacteur te druk); Walraven werd als assistent aan organisatie-secretaris Van Esch toegevoegd.

De discussiegrondslag voor het congres, nagenoeg geheel van de hand van Joop Wolff, werd in de partijbestuurszitting van 14 en 15 oktober goedgekeurd en op 20 oktober in "De Waarheid" gepubliceerd onder de leuze: "De CPN in de strijd voor nationale onafhankelijkheid en vooruitgang". Een samenvatting van de discussiegrondslag is als bijlage I opgenomen.

Na de publicatie van de discussiegrondslag werden in het gehele land districtsbestuursvergaderingen belegd, waar dit partijdocument door een partijbestuurder werd toegelicht. Op hun beurt fungeerden vervolgens de districtsbestuurders weer als inleiders op afdelingsvergaderingen, zodat een uniforme interpretatie van de partijlijn bereikt werd. Tijdens deze vergaderingen werden kandidaten gesteld voor het partijbestuur en afgevaardigden naar de districtsconferenties gekozen.

Op de districtsconferenties, in de laatste weken vóór het congres, was het wederom een partijbestuurder die de discussiegrondslag besprak. In de daarop volgende discussies bleven kritische geluiden t.a.v. de houding van de CPN tegenover de CPSU en m.b.t. de maatregelen tegen "Vernu" en "Pegasus", niet achterwege. De tot de districtsconferenties doorgedrongen opposanten werden echter niet naar het congres afgevaardigd. Op deze wijze was het niet moeilijk ten congresse een grote eensgezindheid te tonen.

III. HET VERLOOP VAN HET CONGRES

Het gehele congres vond plaats in "Marcanti", afgezien van de vergaderingen van de kandidaten-besprekingscommissie, die in "Felix Meritis" werden gehouden.

De indeling van het congres was als volgt:

vrijdag 22 december 1967

1e zitting	11.00 - 11.30 uur	Openingsrede Paul de Groot.
(openbaar)	11.30 - 13.00 uur	Verslag werkzaamheden partijbestuur door H. Hoekstra.
	13.00 - 14.00 uur	Verkiezing presidium.
	14.00 - 14.15 uur	Pauze.
	14.15 - 15.00 uur	Verkiezing commissies.
	15.00 - 15.15 uur	Discussies.
	15.15 - 16.30 uur	Pauze.
		Voortzetting discussies.
2e zitting	19.30 - 21.30 uur	Voortzetting discussies.
(openbaar)		

zaterdag 23 december 1967

3e zitting	10.00 - 11.00 uur	Voortzetting discussies.
(openbaar)	11.00 - 11.15 uur	Pauze.
	11.15 - 12.30 uur	Voortzetting discussies.
	12.30 - 13.30 uur	Pauze.
	13.30 - 15.00 uur	Voortzetting discussies.
	15.00 - 15.15 uur	Pauze.
	15.15 - 16.15 uur	Voortzetting discussies.
	16.15 - 16.30 uur	Pauze.
	16.30 - 18.00 uur	Voortzetting discussies.

zondag 24 december 1967

4e zitting (besloten)	10.00 - 12.15 uur	Huishoudelijke zitting (financieel verslag); verslag kandidatenbe- sprekingscommissie; ver- kiezing partijbestuur; verslag commissie van on- derzoek i.z. Baruch.
	12.15 - 13.15 uur	Pauze.
5e zitting (openbaar)	13.15 - 15.30 uur	Beantwoording van discus- sies, bespreking van re- soluties.
	15.30 uur	Sluiting van het congres door Wessel Hartog.

Het congres vond plaats in een goede sfeer, waarbij het enthousiasme bij voortgang van het congres toenam. De sluiting geschiedde precies op tijd. De discussianten kregen een spreektijd van 10 minuten toegewezen.

IV. BEVEILIGINGSMAATREGELEN

Ter beveiliging van het congres waren uitgebreide maatregelen genomen. De eerste controle vond plaats bij de garderobe, waarna de gedelegeerden bij de ingang van de congreszaal nogmaals werden gecontroleerd. Toegang werd (ook na afloop van de pauzes) slechts verleend op vertoon van de mandaatkaart en het partijboekje. De controle in de congreszaal was van beperkte omvang. Het balkon, dat aan de pers was toegewezen - dit was uiteraard alleen tijdens de openbare zittingen het geval -, stond onder voortdurende controle van de ordewacht Bart Schmidt.

Tijdens de besloten huishoudelijke zitting was de congreszaal, anders dan bij het openbare gedeelte, slechts door één ingang te bereiken. De zitting, die op zondag 24 december van 10.00 - 12.15 uur werd gehouden, verliep zonder pauze. De ordewachten hielden er stipt de hand aan, dat niemand tijdens deze zitting de zaal verliet. Aan de gedelegeerden in de zaal werd met nadruk verboden om van het gesprokene of uit het rondgedeelde materiaal enige aantekening te maken.

Het financieel verslag, behandeld tijdens de huishoudelijke zitting, werd eerst vlak voor de behandeling aan de gedelegeerden uitgereikt. Controle op de in ontvangstname geschiedde door middel van het wegscheuren van een hoek van de mandaatkaart. Het verslag werd de gedelegeerden slechts voor de duur van de behandeling van het stuk in handen gelaten. Deze behandeling vergde, inclusief de tijd voor de mondelinge toelichting, het stellen van vragen en de beantwoording daarvan, niet meer dan een half uur. Het verslag besloeg circa 5½ bladzijden.

Op door de delegatiesecretarissen bijgehouden lijsten werd aangekend welke gedelegeerden aanwezig waren. Deze lijsten werden aan het eind van elke zitting bij de congresadministratie ingeleverd. De volledige congresadministratie werd dagelijks met eigen vervoer overgebracht van het partijsecretariaat in "Felix Meritis" naar "Marcanti" en terug.

De vergaderingen van de kandidatenbesprekingscommissie vonden beide in "Felix Meritis" plaats. De gehele betreffende etage werd gedurende deze bijeenkomsten voor anderen dan commissieleden gesloten. Voor de deur van de vergaderruimte werd een ordewacht geplaatst. Het vergaderen van deze commissie in "Marcanti" werd uit veiligheidsoogpunt ongewenst geacht.

V. DE REDEVOERINGEN VAN DE GROOT EN HOEKSTRA

Binnenlandse politiek

De Groot, voor het laatst als voorzitter optredend, begon zijn openingsrede met namens het partijbestuur verontschuldigen aan te bieden voor het feit, dat er tussen het laatst gehouden congres en het huidige meer dan de statutair voorgeschreven twee jaren waren verlopen. Als oorzaak hiervan noemde hij de drie achtereenvolgende verkiezingscampagnes, waardoor de partij in beslag genomen werd.

Aan dit uitstel zag De Groot echter ook een positieve zijde: de ontwikkeling op politiek gebied in ons land laat zich nu beter beoordelen. Op alle partijcongressen, die er in het afgelopen jaar gehouden zijn, is veel gesproken over radicalisme en vernieuwing; verlangens die bij de aanhangers van die partijen inderdaad leven. Maar als men nagaat wat schuilgaat achter die, op de diverse congressen geuite kreten als "evangelisch" of "christelijk radicalisme", dan blijkt dat men maatregelen nastreeft, gericht op de invoering van een autoritair bewind. Dit betekent "radicale reactie". Er verandert niets als de oude partijleidingen worden aangevuld met jonge krachten die dezelfde reactionaire politiek voorstaan: "Dat wordt dan jong lood om oud ijzer". Er is geen behoefte aan woordradicalisme, maar wel aan radicale daden en maatregelen voor de veiligheid van het land tegen oorlogsgevaar, voor meer vrijheid en voor lotsverbetering. "Daarvoor komt onze partij op en daarover zal ons congres gaan", zo betoogde De Groot.

Dat de discussiegrondslag door de leden principieel is goedgekeurd, betekent, volgens De Groot, "de consequente voortzetting van de nieuwe oriëntering, van de koers die op het 21e congres is ingeslagen". Hij noemde de CPN de jeugdigste van alle partijen, die geen verjongingskuur nodig heeft. Dat verklaart haar aantrekkingskracht op de jeugd en blijkt uit de aanwas van jeugdige kiezers. De Groot pleitte voor opnemings in het partijbestuur van "kameraden uit de jonge generatie", ter versterking van de "dynamische activiteit" van dit lichaam. Op de weg die de CPN na dit congres heeft af te leggen zullen moeilijkheden haar niet gespaard worden. "Maar onze partij heeft getoond vele moeilijkheden te kunnen overwinnen, zij is rijk aan oude ervaring en jonger enthousiasme". Dit geeft het vertrouwen, zo besloot de scheidende voorzitter zijn toespraak, dat

dit congres een krachtige stoot zal geven tot "nieuwe successen in de strijd voor de belangen van de werkers van ons land".

Noot: In de discussiegrondslag voor het 21e congres (1964) heette het: "Vaak is de neiging aanwezig om bij de kaderkeuze uit te gaan van lichamelijke geschiktheid voor de dagelijkse taak, of voor het werk in de openbare lichamen. Daarbij treedt de tendens op om met negering van onze beproefde kaders, steeds maar nieuwe kaders naar voren te schuiven, waarmee veelal partijgenoten van jeugdige leeftijd worden bedoeld. Dit moet worden afgewezen.

Hoekstra, die in zijn rede een beknopt overzicht gaf van de voornaamste partij-activiteiten sinds 1964, beklemtoonde - evenals De Groot - dat de successen van de partij de juistheid aantoonde van "de politiek van leninistische autonomie", zoals die op het 21e congres werd geformuleerd. Het centrale vraagstuk van het 22e congres noemde hij de actie. Actie voor nationale onafhankelijkheid, voor volledige werkgelegenheid, voor democratie. De partij zal zich te weer moeten stellen tegen de regering-De Jong, die juist op deze punten de aanval inzet. De "nacht van Schmelzer" luidde, aldus Hoekstra, een verscherpt offensief van de monopolies in, die sindsdien hun greep op de regering hebben versterkt.

Vooraf met het oog op de te verwachten strijd hiertegen noemde hij het een verheugend feit, dat "veel van het onderlinge wantrouwen tussen socialisten, communisten en gelovige arbeiders is weggenomen". Hoekstra noemde een en ander "een gevolg van onze stellingname inzake de vakbeweging en de noodzaak van eenheid van vakbeweging in het NVV". Hij meende dat alle werknemers, ongeacht hun politieke overtuiging, lid van het NVV moeten kunnen zijn.

Naast eenheid in de vakbeweging, noemde Hoekstra ook eenheid van de arbeiderspartijen noodzakelijk. Tegenover de concentraties in de pers, in de chemische industrie en in de bankwereld, tegenover het aandringen van de monopolies op een concentratie van rechte partijen, is een concentratie van de arbeidersbeweging noodzakelijk. De leiding van de strijd tegen de regering-De Jong zal daarbij van de CPN moeten uitgaan, aldus Hoekstra, daarmee duidelijk aangevend wat men in CPN-kringen onder "eenheid van de arbeidersbeweging" verstaat. "Er is geen andere partij, die over de offervaardigheid beschikt en over het inzicht en de vastberadenheid om op te treden en aan het hoofd te gaan van de massabeweging".

Sprekend over de interne partij-organisatie, beklemtoonde

Hoekstra, dat het aftreden van De Groot als voorzitter geen wijziging in de politiek van de CPN zal brengen. Voorts bracht de politiek-secretaris kritiek op het bedrijfswerk; een remedie zag hij in verbetering en regelmatig laten verschijnen van de bedrijfskranten en in inschakeling van de "vele nieuwe kaderleden" die, op het bedrijf, in de vakbeweging of in de ondernemingsraad, het vertrouwen van de arbeiders hebben gewonnen. Versterking van de partij zelf met nieuwe leden en abonnees op "De Waarheid", noemde Hoekstra een zaak die de grootste aandacht verdiende.

De buitenlandse politiek

Kernpunt van Hoekstra's betoog t.a.v. de buitenlandse politiek was zijn stelling, dat de CPN dient op te komen voor de "nationale onafhankelijkheid" van Nederland. Deze "nationale onafhankelijkheid" zou z.i. bevochten moeten worden op de Amerikaanse en Westduitse "bevoogding". In de eerste plaats achtte hij daartoe de uitbanning noodzakelijk van in Nederland gevestigde "vreemde bases", zoals de Amerikaanse "atoombasis" in Soesterberg, de Westduitse legering in Budel en het Navo-hoofdkwartier (AFCENT) in Brunssum. Hoekstra wilde een dergelijke aanpak zien in het "realistisch perspectief" van een politiek, die gericht is op staatkundige neutraliteit. Deze neutraliteitspolitiek - waarvoor de CPN al ijvert sinds november 1962 - zou uiteindelijk moeten leiden tot een uittreden van Nederland uit de NAVO.

Veel aandacht besteedde Hoekstra aan het vraagstuk van de toepassing der atoomenergie, een kwestie die naar zijn mening een grote rol speelt in de strijd voor nationale onafhankelijkheid. Hij keerde zich in dit opzicht scherp tegen een eventuele afsluiting van het zgn. non-proliferatieverdrag, waardoor het Amerikaanse atoommonopolie (voor industriële doeleinden) zou worden bevestigd. Ook de EEG kon in de ogen van de CPN-leider geen genade vinden. Nederland dient niet langer een trede te zijn van de trap waarlangs de imperialisten van Frankrijk en Duitsland omhoog klauteren, aldus partijsecretaris Hoekstra. Opvallend was overigens in zijn betoog de nadruk waarmee het "Amerikaanse imperialisme" werd veroordeeld. Het altijd door de CPN zo bekritiseerde "Westduitse militarisme" (op het vorige congres nog "het grootste gevaar van de wereldvrede" genoemd) kwam nauwelijks aan bod.

Typierend is ook, dat de discussiebijdrage van de Zaanse districts-bestuurder Jan Brasser, die Hoekstra op dit "verzuim" wees, niet in "De Waarheid" werd opgenomen.

Vervolgens sprak Hoekstra over de "neo-kolonialistische rooftochten" der grote imperialistische mogendheden, een onderwerp waarop discussiant Jaap Wolff verder inging. Deze partijbestuurder bevestigde dat "bourgeois-ideologen", als prof. Tinbergen, de "theorie van de ontwikkelingshulp" hebben ontworpen om "het neo-kolonialisme een schijn van rechtvaardiging te geven en te camoufleren wat zich in werkelijkheid voltrekt".

Het CPN-beleid t.a.v. de buitenlandse politiek werd in een viertal congres-resoluties vastgelegd. In de eerste werd o.m. gesteld, dat een neutraal Nederland, vrij van atoomwapens en geen plaats biedend aan buitenlandse atoom- en andere militaire bases, de beste bescherming van de Nederlandse belangen zal zijn en zal bijdragen tot de vrede in Europa en de wereld. De drie andere resoluties eisten respectievelijk de vrijlating der politieke gevangenen in Griekenland en Indonesië en de terugtrekking der Amerikaanse troepen uit Vietnam.

De betrekkingen met de communistische wereldbeweging

Evenals de overige sprekers onthield partij-secretaris Hoekstra zich in zijn congres-redevoering van kritiek op andere communistische partijen. Slechts een enkel woord wijdde hij aan de verdeeldheid in de communistische wereldbeweging, een vraagstuk waarover de CPN graag een "openbare wetenschappelijke discussie" zou zien plaatsvinden. Deze "discussie" zou dan gehouden moeten worden op basis van de "politiek van leninistische autonomie", die door de CPN wordt gevolgd sinds het 21e congres (maart 1964). Hoekstra noemde deze politiek "een positiebepaling van de partij in de internationale communistische beweging en tevens het platform van waaraf de Nederlandse communisten aan de internationale discussie hebben deelgenomen".

In feite echter is deze "deelname aan de internationale discussie" in de laatste jaren niet veel meer geweest dan een eenzijdige kriticisering van de Moskou-gezinde CP'en, en de "positiebepaling" houdt in, dat de CPN zich thans vrijwel geïsoleerd heeft van de communistische wereldbeweging. Tijdens het congres kwam dit iso-

lement duidelijk tot uiting door het gebrek aan belangstelling, dat de andere CP'en hebben getoond voor dit CPN-evenement. Waren er op het vorige congres nog afgevaardigden van 12 communistische partijen (waaronder die van de Sowjet Unie, Frankrijk en Italië), nu ontbrak deze buitenlandse belangstelling geheel. Schriftelijke begroetingen werden slechts ontvangen van de CP'en van de Sowjet Unie, Hongarije en Israël (MAKI). Opmerkelijk is het, dat zelfs de Roemeense CP niets van zich liet horen, terwijl de CPN met deze partij het afgelopen jaar toch reële betrekkingen onderhield.

Voorts betoogde Hoekstra dat de CPN geen breuk wilde "met wie dan ook" binnen de communistische wereldbeweging. De strijd tegen revisionisme en dogmatisme (dus tegen de interne pro-Russische en pro-Chinese oppositie) achtte hij een zaak van elke partij afzonderlijk, welke niet door middel van een internationale conferentie zou kunnen worden vastgelegd. Een "nieuwe opbloei van het marxisme-leninisme" zou dan ook, naar zijn mening, uitsluitend bereikt kunnen worden langs de weg van evolutie binnen de communistische partijen die zijn voortgekomen uit de Communistische Internationale, uit de verzetsbeweging tegen het Duitse en Japanse fascisme en uit de anti-koloniale strijd. Hieruit blijkt, dat de CPN-leiding geen der op Moskou of Peking gerichte dissidente CP'en wenst te erkennen, zoals die er zijn in b.v. Nieuw-Zeeland, België, Frankrijk en Italië. Tevens keerde Hoekstra zich met deze uitspraak tegen de (Chineese en Russische) opvatting, dat verwijdering van partijleiders (resp. Brezjnef en Mao Tse-tung) een andere partijpolitiek zal brengen. Ook t.a.v. het aftreden van Paul de Groot heeft de CPN-leiding nadrukkelijk gesteld, dat de politieke koers van de partij ongewijzigd zal blijven.

VI. DE DISCUSSIE

In de discussie kwamen geen standpunten naar voren die in strijd waren met de discussiegrondslag. Van een discussie in eigenlijke zin was dan ook geen sprake. De 41 discussianten belichtten een onderdeel van de partijpolitiek waarop zij zich het meest thuis voelden en hielden zich daarbij angstvallig aan de partijlijn. Elke spreker kreeg 10 minuten spreektijd toegewezen, waaraan alleen kopstukken als Bakker en de gebroeders Wolff zich kennelijk niet behoefden te houden. Met uitzondering van Jaap Wolff, die over het neo-kolonialisme sprak, bepaalden de discussianten zich tot onderwerpen betreffende de binnenlandse politiek.

Marcus Bakker, die als een der eersten aan de discussie deelnam, wijdde zijn toespraak aan een zaak die hem kennelijk ter harte ging (hij schreef er een boekje over): de verdediging van de democratie tegen plannen tot wijziging van de kieswet. Er is maar één democratisch systeem, aldus Bakker, en dat is dat van de evenredige vertegenwoordiging. "Dat betekent geen heiligverklaring van het Nederlandse parlement" betoogde hij verder, maar "wij zijn ervan overtuigd dat het socialisme in Nederland (..) in de parlementaire vorm van de staatkunde gestalte zou kunnen krijgen".

De eenheidspolitiek

Hoekstra merkte in zijn beantwoording van de discussiebijdragen op, dat "dit congres het perspectief heeft laten zien van een samenbundeling van alle nationale en democratische krachten". Hij zal daarbij zonder twijfel mede hebben bedoeld op de rede van Joop Wolff over de dialoog tussen communisten en gelovige arbeiders. Wolff herinnerde eraan, dat de CPN "nadrukkelijk afstand neemt van een kleinburgerlijk atheïsme zoals dat gehanteerd wordt in sommige socialistische landen". Vele katholieken ontdekken momenteel het marxisme, aldus Wolff, en tussen die gelovige arbeiders en de communisten is er de dialoog.

Sprekend over de "hereniging van de arbeiderspartijen", betoogde Wolff dat hiermee niet bedoeld wordt de klok 50 jaar terug te zetten, maar de "bundeling der strijdervaringen", die een nieuwe situatie kan scheppen met een "enorme zuigkracht op de gelovige werkers in ons land".

André de Leeuw merkte op, dat de vele nieuwe stemmen voor de CPN bewijzen dat "de jongeren slechts van aansluiting bij de 'voorgeede der arbeidersbeweging' iets goeds verwachten". Van de CPN wordt vereist, aldus deze (betrekkelijk) jonge discussiant, dat ze deze aansluiting bevordert.

Over de praktijk van de eenheidspolitiek, inzonderheid het samenwerken met de PvdA, sprak de Amsterdamse afgevaardigde Piet Sprengers. Hij noemde een aantal voorbeelden van goede contacten en samenwerking van zijn afdeling met PvdA-leden en -afdelingsbestuur t.a.v. bepaalde concrete problemen. Sprengers was van mening, dat de CPN, bij het tot stand brengen van samenwerking met de PvdA, zich vooral moet richten tot de arbeiders in die partij.

"De Waarheid"

Over het belang van "De Waarheid" voor de arbeidersklasse en over de moeilijkheden die overwonnen moeten worden om het blad "draaiende" te houden, sprak adjunct-hoofdredacteur Ab van Turnhout. Inhakend op de recente fusies en tot stand gekomen samenwerkingsvormen in de dagbladwereld (Van Turnhout noemde als schrikwekkend voorbeeld het Duitse Springer-concern), constateerde hij niet zonder trots, dat "De Waarheid" de enige krant in Nederland is die volledig onafhankelijk is van de kapitalisten. Zij is daarentegen afhankelijk van de arbeiders, zonder wier steun de krant niet bestaan kan, aldus Van Turnhout. Voor die arbeiders moet de inhoud van "De Waarheid" een dagelijkse bron van inspiratie zijn, wat wil zeggen dat de redactie zich moet instellen "op de grote taken waartoe dit congres besluit". De traditie, dat het blad grote aandacht besteedt aan het sociale gebeuren, moet gehandhaafd worden, evenals de voorlichting over gebeurtenissen in de communistische wereld, die de successen van de revolutionaire strijd laten zien. Een belangrijke opgave zag Van Turnhout in een veelzijdiger voorlichting op ideologisch gebied, met name in de vrijdag- en zaterdagkranten, die in de colportage en abonneewerving zo'n grote rol spelen.

De directeur van "De Waarheid", Geerligts, schilderde de zware financiële lasten waarvoor de krant staat. Daarom achtte hij het dringend nodig dat de financiële actie slaagt (er moet f 350.000,- bijeengebracht worden) en dat "honderden nieuwe abonnees" worden gewonnen. Abonnementsgelden vormen voor "De Waarheid" nu eenmaal

de voornaamste bron van inkomsten. Geerligs deelde mee, dat sinds het "Waarheidsfestival" (in september 1967) 3600 nieuwe lezers geworven zijn, een aantal dat volgens zijn optimistische schatting nog ver beneden de mogelijkheden ligt.

Bedrijfswerk

Aan dit voor de CPN centrale onderwerp werden meer discussiebijdragen gewijd dan aan ieder ander probleem. Freek Meis, de landelijk verantwoordelijke voor het bedrijfswerk, noemde de vrije loonpolitiek van het kabinet-De Jong "verscherpte loondictatuur", die hij uiteraard onaanvaardbaar achtte. Met instemming constateerde hij dan ook een "toenemende strijdwil", die op vakbewegingsvergaderingen van het NVV tot uiting zou komen. Beslissend voor de strijd voor loonsverhoging, noemde Meis de versterking van de eenheid van de arbeiders. Ook Henk Helmers, verantwoordelijk voor het CPN-bedrijfswerk in Amsterdam, pleitte voor "versterking van de vakbondseenheid", waarbij actie per bedrijf of bedrijfstak een goede stimulans kan zijn. Daarna kwam over dit onderwerp nog een tiental discussianten aan het woord, die allen van hun ervaringen in hun eigen werkomgeving vertelden. Daarbij kwam uiteraard ook de werkloosheid aan de orde, zoals in de toespraak van de Drentse afgevaardigde Van Eck en in die van de Groninger Niemeijer.

Gemeenteraadswerk

De man die over dit onderwerp met het meeste gezag kon spreken, was natuurlijk de Amsterdamse wethouder voor jeugdzaken, Harry Verhey. Hij construeerde een tegenstelling tussen regering en gemeentebesturen, waarbij de eerste de belangen van de monopolieheette te vertegenwoordigen, terwijl de gemeentebesturen zouden opkomen voor de belangen van de bevolking. De gemeentebesturen, aldus Verhey, gaan echter niet vanzelf tot strijd over: "de communisten moeten dat bewerkstelligen". Hij betoogde tenslotte dat ook het werk in de gemeenteraden een aandeel moet leveren in de totstandkoming van de "eenheid van de arbeidersklasse".

Het Helmondse raadslid J. van de Meulenhoff gaf een overzicht van de gemeenteraadsverkiezingen, die tegen het einde van het jaar in die gemeente zijn gehouden. Hij noemde de uitslag "een grote

nederlaag voor Schmelzer". De verklaring voor het succes van de CPN (winst 1 zetel) zocht hij in de bereidheid tot de dialoog met katholieken en gelovige arbeiders, zoals die naar voren komt in de discussiegrondslag. H. Koning uit Zutphen en Th. Stuivenberg uit Enschede spraken over hun ervaringen in het gemeenteraadswerk en het daarmee verbonden actieve optreden "in de buurten".

Onderwijs en wetenschap

Ook het onderwijs, aldus J. Reiding uit Leiden, wordt door de regeringspolitiek gedreven "in de verwoestende vangarmen van het monopoliekapitaal". Hij signaleerde het streven van de grote concerns, het natuurwetenschappelijk onderwijs te monopoliseren, waarbij hij de Technische Hogescholen van Eindhoven en Twente als voorbeelden noemde. De regering besnoeit volgens hem op research en technologie, daarmee de universiteit ondergravend. Een onderwijzer uit Amsterdam gaf een uiteenzetting over de situatie bij het lager onderwijs, die hij op vele punten onbevredigend noemde. Ook hij wees de regering-De Jong als de schuldige aan.

Monopolies

De Rotterdammers Mantel en Bosch besteedden aandacht aan Europoort, waar de regering "de monopolies unieke faciliteiten biedt", maar waar woningbouw en recreatie achterblijven omdat er geen geld heet te zijn (Bosch). Mantel wees er op dat de monopolies willen investeren "op kosten van de werkende mensen", van de arbeiders, maar ook van bijvoorbeeld de kleine schippers. Tot zijn vreugde kon Mantel wijzen op groeiend verzet tegen deze politiek, in het bijzonder onder de havenarbeiders, "óók bij hen die bij het NVV zijn aangesloten".

De Limburgse partijbestuurder Frits Dragstra betoogde dat, behalve Shell en Esso, ook de mijndirecties meer winst zien in aardgas en olie, dan in exploitatie van de kolenmijnen, waardoor de werkloosheid toeneemt, wat ook op de middenstanders zijn uitwerking niet mist.

VII. DE OPPOSANTEN

In de persoon van de voormalige CPN-partijbestuurder Drs. F. Baruch, zijn de opposanten in de CPN door het 22e congres op "de mestvaalt van de arbeidersbeweging" gesmeten, zoals partijsecretaris Henk Hoekstra zich uitdrukte. Het beroep, dat Baruch statutair had aangetekend tegen zijn in april 1966 uitgesproken royement, werd verwezen naar een ad hoc gevormde "commissie van onderzoek", bestaande uit Drs. A. de Leeuw, B. Meester, H. Niemeijer en Jaap Wolff. Op de laatste dag van het congres rapporteerde deze commissie, dat Baruch sinds het 21e congres "hardnekkig in strijd gehandeld heeft met de organisatiebeginselen van de partij" en dat zijn optreden gekenmerkt werd door "systematische fractievorming". De commissie kwam (uiteraard) tot de conclusie dat het royement van Baruch inder tijd "volkomen terecht" was uitgesproken en geen der congresgangers tekende daartegen bezwaar aan.

Tevoren had Marcus Bakker al gedreigd met een "onverzoenlijk optreden" tegen "dwarssliggers in de partij". "Je krijgt geen raket de lucht in als je er een mestkar aanbindt", aldus de CPN-parlementariër. Ook Hoekstra was van leer getrokken tegen de opposanten, die zelf echter niet op het congres aan het woord gekomen zijn, want de afgevaardigden waren zorgvuldig geselecteerd op getrouwheid aan de partijlijn. De partijsecretaris betoogde dat er in de afgelopen tijd "enkele scheurmakers" waren opgetreden, die zich "ofwel voordeden als voorstanders van de Russen of als voorstanders van de Chinezen". Hij wilde echter onderstrepen dat zij "noch met de Sowjet-Unie, noch met de Chinese Volksrepubliek iets goed voor hadden". Zijns inziens behoorden deze "scheurmakers" dan ook te worden bijgezet in "het panopticum van door de partij uitgestoten, door rancune en giftige haat verteerde anti-communisten van het slag Ravensteijn, Goedhart, Van het Reve, tot aan Baruch toe".

Bovenstaande uitspraken doen vermoeden, dat degenen in de CPN die het om een of andere reden niet eens zijn met de politieke koers van de partijleiding, een moeilijke tijd tegemoet gaan.

VIII. VERKIEZING VAN HET PARTIJBESTUUR

Het partijbestuur van de CPN is statutair "het hoogste orgaan van de partij, gedurende de tijd tussen twee congressen". Het treedt af na het congresverslag te hebben uitgebracht "over de politieke toestand en het werk der partij". Tot de taken van het 22e congres behoorde dus het verkiezen van een nieuw partijbestuur uit de daartoe door de afdelingen gestelde kandidaten.

Het aftredende partijbestuur telde oorspronkelijk 37 leden en 5 plaatsvervangende leden. Reeds in september 1964 werd Drs. F. Baruch als lid van het partijbestuur geschorst, waarna in april 1966 zijn royering als lid der CPN volgde. Baruch was in april 1964, tijdens een partijbestuurszitting, reeds door De Groot ervan beschuldigd "oog en oor van Moskou" te zijn.

Op de stembiljetten kwamen, behalve de 37 kandidaten "boven de streep", enige tientallen kandidaten "onder de streep" voor, ten teken dat dezen door de partij-top te "licht" bevonden waren. Om een al te vrijmoedig gebruik van de schriftelijke en (althans statutair) geheime stemming te voorkomen, was elk stembiljet voorzien van een nummer, dat correspondeerde met het nummer dat elke gedelegeerde voor de duur van het congres had gekregen. Sympathisanten met kandidaten "onder de streep" kunnen dus altijd opgespoord worden, waardoor van "geheime stemming" geen sprake is.

De kandidaten "boven de streep" werden besproken en beoordeeld door de kandidatenbesprekingscommissie, waarin uit elk district één vertegenwoordiger zitting had. Alleen het district Amsterdam was in deze commissie vertegenwoordigd met 3 afgevaardigden, die tevens de leiding hadden: Roel Walraven, Annie van Ommeren-Averink en Henk Hoekstra. De laatste liet zich echter slechts even ter commissievergadering zien.

15 leden van het zittende bestuur keerden niet in het nieuwe terug:

Paul de Groot (werd erelid van het partijbestuur),

Friedl Baruch (bleef geroyeerd),

J. de Boer,

C. Borst,

C. Haringa,

W. Hartskeerl,
G. Hoorn,
Tj. Jager,
M. Meijer,
C. Mulder,
G. van Oosterum,
K. Smits,
G. de Vries en
Th.U. de Vries.

Een aantal van hen verdween uit het partijbestuur om redenen van leeftijd of gezondheid, zoals Borst, G. de Vries en (volgens "De Waarheid") Max Meijer (administratief secretaris van het PB) en Theun de Vries. Vernomen werd echter, dat op deze laatste twee stevige kritiek is uitgeoefend. Theun de Vries zou het kwalijk zijn genomen dat hij in interviews "foute" uitspraken gedaan had; Max Meijer zou uit het nieuwe partijbestuur geweerd zijn wegens zijn "aanmatigende houding". Vernomen werd voorts, dat de verwijdering van W. Hartskeerl uit het PB gezien moet worden als een waarschuwing aan Gerard Maas, evenals hij bestuurder van de Nederlandse Vredesraad. Maas nam in een onbewaakt ogenblik, in het NVR-blad "Vrede", een tegen de partijlijn ingaand standpunt in t.o.v. het ontwerp non-proliferatieverdrag, maar "herstelde" zich nadien. Tjalle Jager zou niet herkozen zijn wegens zijn anarchistische instelling en zijn stellingname t.a.v. het huwelijk van prinses Beatrix. Over Jan de Boer werd gezegd, dat hij in het bedrijfswerk in Friesland heeft teleurgesteld en daarom ook als vrijgestelde is ontslagen.

In het nieuwe partijbestuur verschenen 10 nieuwe gezichten (behalve Schreuders waren alle plaatsvervangende leden in het oude bestuur tot gewone leden van het nieuwe PB gepromoveerd), die vooral uit "de jeugd" en de "bedrijfsarbeiders" waren gerecruteerd:

C. van Dillen,
H. van Hoorn,
A. de Leeuw,
W. Nieuwenhuyse,
G. Out,
J. Yisberg en
J. Stout als gewone leden; J. de Boo, L. Bosch en G. Ellerman als

plaatsvervangende leden. Van Hoorn en Stout hebben beiden zitting in een ondernemingsraad, de eerste bij de NDSM, Stout bij de ADM. Out is in Den Haag secretaris voor het bedrijfswerk en is werkzaam bij de PTT; Ellerman is actief in de Amsterdamse "bouw". De Leeuw, Yisberg en De Boo zijn de "jongeren" die het partijbestuur gaan versterken; De Leeuw is arts, Yisberg onderwijzer, terwijl De Boo op de "Waarheid"-redactie werkzaam is. Nieuwenhuyse en Bosch zijn vrijgestelde partijbestuurders.

IX

FINANCIEEL VERSLAG

Tijdens de besloten huishoudelijke zitting (24-12) gaf Willem Kremer als woordvoerder van de Financiële Controle Commissie een toelichting op het financieel verslag. Elke gedelegeerde had via zijn delegatie-secretaris een genummerd exemplaar van dit verslag in ontvangst genomen en was in de gelegenheid op- of aanmerkingen te maken.

Om redenen van veiligheid was er zorg voor gedragen dat het nummer van de afgevaardigde overeenstemde met het nummer van het verslag, zodat onmiddellijk kon worden vastgesteld of elke afgevaardigde zijn verslag na behandeling ervan had ingeleverd. Bovendien was bij uitreiking een hoekje van de mandaatkaart afgescheurd.

In een zestal pagina's had Waarheid-boekhouder Jan van der Poel per boekjaar (lopend van september tot augustus) een overzicht samengesteld van de inkomsten en uitgaven van de "partijkas" en van het Donatiefonds over de jaren 63-64, 64-65, 65-66 en 66-67. Hierbij is teruggegrepen naar de methodiek van de eerste na-oorlogse congressen van de CPN. In latere jaren werd een verslag overgelegd, dat de periode tussen de beide congressen samenvatte.

Voorts bevatte het verslag een overzicht van de uitgaven, die de partij in het kader van de verkiezings-acties voor de laatste drie landelijke verkiezingen had gedaan. En tenslotte werd een begroting gegeven voor het jaar 1967/'68.

Enig inzicht in de bezittingen van de CPN werd niet gegeven. Ook werd niet gerept over het bestaan van de betrekkelijk kleine "Pers-kas" - een reserve- of wel geheime kas - waarin de afdrachten van vergoedingen der communistische Tweede Kamerleden enz. en de winsten der partijbedrijven vloeien. Opnamen vinden plaats als het Donatiefonds niet voldoende heeft opgeleverd om de partij en of het verkiezingsfonds van de nodige gelden te voorzien, dan wel om het tekort bij "De Waarheid" te dekken. Het Donatiefonds is dus de "open-", de Pers-kas de "geheime geldbron" van de partij. De grootte hiervan is aan de kassier van de partij niet eens bekend. Ook de Controle Commissie heeft hier geen zicht op. Het beheer is in handen van partij-penningmeester Jaap Wolff.

Kremer betoogde dat de partij er weliswaar in geslaagd is de inkomsten telkenjare te verhogen, maar feitelijk nog in onvoldoende mate. Er gaat nog veel geld verloren door niet geïnde contri-

outies en "donaties", door niet contribueren volgens de schaal en door slechte afdracht van de districten aan het partijbureau.

Hij verklaarde dat de exploitatie van "De Waarheid" elk jaar een tekort oplevert en dat deze tekorten zich in stijgende lijn bewegen. De krant kan best blijven bestaan, maar dan moeten er meer abonnees worden gewonnen (ondanks 3100 nieuwe abonnees was er geen netto-winst). Een verdere verhoging van de abonnementsprijs van "De Waarheid" ziet men als een uiterste maatregel, omdat de vorige eerst onlangs (medio april 1967) heeft plaatsgevonden.

Als lichtpuntjes vermeldde Kremer, dat Waarheid-drukkerij Dijkman & Co. en partij-uitgeverij Pegasus winsten hadden opgeleverd. Met ere werd Pegasus genoemd, waar Wessel Hartog erin geslaagd is de afdracht van Pegasus aan de partij met 60% te doen stijgen. Het heengaan van de vroegere directeur Jan van Sèggelen in april 1967 werd als een duidelijke vooruitgang aangemerkt.

Ook het feit dat de Waarheid-Festivals de laatste jaren een batig saldo opleveren was verheugend.

Het voor 1967/'68 geraamde tekort ad. f 8.000,-- was, volgens Kremer, gemakkelijk te dekken, als de activisten maar meer hun best zouden doen. Tenslotte verklaarde hij, dat de financiële toestand van de partij moeilijk is, maar niet hopeloos.

Het financieel verslag werd tenslotte met algemene stemmen aanvaard.

Bij de discussie werd gepleit voor publicatie van het financieel verslag in "De Waarheid". Dit heeft, hoewel statutair voorgeschreven, de laatste 15 jaar niet meer plaatsgevonden. Kremer zegde toe hiervoor te zullen zorgen.

N.B.: Paul de Groot had lang voor het congres al verklaard, dat geheimhouding van de financiële toestand van de partij geen juiste benadering meer is van het vraagstuk van de financiën.

"De Waarheid" van 30-12-'67 bevatte, onder de kop "Meer geld inzamelen voor uitvoering congres-besluiten", zo op het oog het op het congres behandelde financiële verslag. Behalve dat de overzichten van de partijkas en van het Donatiefonds werden gegeven, werden de (totale) bedragen genoemd, die aan de laatste drie verkiezingen zijn besteed, t.w. f 162.737,62 (Provinciale Staten 1966), f 85.801,80 (Gemeenteraden 1966) en f 113.339,74 (Tweede Kamer 1967).

Deze forse bedragen werden slechts gedeeltelijk verkregen uit

het speciaal daartoe ingestelde verkiezingsfonds; een aanvulling vond plaats vanuit het Donatiefonds.

De begroting 1967/'68 van de "partij-kas" - die niet werd gepubliceerd - bedraagt ruim f 300.000,-, waarvan f 218.000,- bestemd is voor lonen en pensioenen. Dit betreft circa 30 vrijgestelden.

Uit de gepubliceerde overzichten van partijkas en Donatiefonds blijkt duidelijk welk een belangrijke bron van inkomsten het Donatiefonds voor de partij is.

Dat er geen post voor huisvestingskosten is opgevoerd vloeit voort uit de omstandigheid, dat de onkosten hiervan gedragen worden door de partijstichting Bepenak.

Deze stichting tot bevordering van de pers van de Nederlandse arbeidersklasse heeft het gebouwencomplex van de CPN "Felix Meritis" in bezit en exploiteert het.

Een volledig beeld van de financiën van de CPN wordt met de thans gepubliceerde overzichten niet gegeven. Niet alleen ontbreken de cijfers van de eerdergenoemde "Pers-kas" en van de stichting Bepenak, maar evenmin zijn gegevens verstrekt omtrent de exploitatie van "De Waarheid" en de drukkerijen.

Wel is in de verantwoording van het Donatiefonds telkenjare een post "Bijdragen aan krant en drukkosten" vermeld, doch deze bedragen vullen vermoedelijk alleen de tekorten van "De Waarheid"-exploitatie aan.

Al geven de nu verstrekte cijfers ons geen compleet beeld van de partij-financiën, zij maken op zichzelf een betrouwbare indruk.

Volledigheidshalve volgen hierna de verslagen zoals deze in "De Waarheid" van 30-12-'67 werden afgedrukt.

O V E R Z I C H T
" P A R T I J K A S "

INKOMSTEN	1963-1964	1964-1965	1965-1966	1966-1967
Contributie-afdracht van districten en bijdragen	113.108,10	136.975,96	145.243,01	149.437,96
Bijdragen uit Donatiefonds	88.814,54	80.612,25	100.877,25	96.788,--
Brochures, manifesten en overig propagandamateriaal	10.855,81	10.319,14	9.193,68	7.145,53
Diversen	2.840,--	1.087,25	4.071,03	3.874,85
Tekort	-,--	756,60	-,--	2.945,16
	215.618,45	229.751,20	259.384,97	260.191,50
<hr style="border-top: 3px double black;"/>				
UITGAVEN				
<hr style="border-top: 3px double black;"/>				
Lonen en pensioenen	155.759,86	174.884,70	191.173,57	210.869,47
Reiskosten	10.557,46	13.627,23	14.739,39	12.702,17
Brochures, manifesten e.d.	26.308,95	23.772,41	24.293,97	12.096,85
Netto-congresskosten	4.358,21	-,--	-,--	-,--
Kantoorkosten	6.770,58	8.934,66	9.658,04	7.513,78
Drukkosten organisatie	1.310,--	3.468,50	974,--	1.426,--
Onosten partijbestuur	6.386,83	4.699,48	6.140,02	5.580,94
Diversen	3.565,--	364,22	1.318,96	1.487,90
Netto-onkosten radio / TV	-,--	-,--	7.778,87	8.514,37
Overschot	601,56	-,--	3.308,15	-,--
	215.618,45	229.751,20	259.384,97	260.191,48
<hr style="border-top: 3px double black;"/>				

O V E R Z I C H T
" D O N A T I E F O N D S "

INKOMSTEN	1963-1964	1964-1965	1965-1966	1966-1967
Uit districten	134.575,96	124.192,13	156.493,61	199.259,82
Particuliere bijdragen	14.894,43	2.958,65	55.640,12	13.425,45
Speciale acties	10.255,--	9.390,76	59.001,45	39.049,70
In districten gebleven voor districtswerkzaamheden	12.118,46	37.150,46	35.385,18	56.351,48
Leningen	--,--	--,--	1.000,--	10.000,--
Tekort	--,--	13.995,26	31.449,55	--,--
	171.843,85	187.687,26	338.969,91	318.086,45
UITGAVEN				
Naar partijkas	88.814,54	80.612,25	100.877,25	96.788,--
Bijdragen aan krant en drukkosten	25.096,56	55.797,75	34.081,30	57.578,52
Verkiezingsuitgaven	152,50	14.126,80	168.626,18	84.806,65
In districten uitgegeven voor districtswerkzaamheden	12.118,46	37.150,46	35.385,18	50.262,30
Terug leningen	10.500,--	--,--	--,--	2.496,66
Overschot	35.161,79	--,--	--,--	26.154,32
	171.843,85	187.687,26	338.969,91	318.086,45

X. BELANGSTELLING VAN ANDERE CP'en

Hoewel aangenomen kan worden dat de CPN enkele, zich eveneens autonoom opstellende, communistische partijen had uitgenodigd het congres bij te wonen (o.m. de Cubaanse CP), waren er geen buitenlandse afgevaardigden aanwezig. Wel woonde de in Nederland verblijvende correspondent van het Sowjet-Russische persbureau Tass, Kornilov, op verzoek van Moskou en met toestemming van de CPN-leiding de openbare vergaderingen bij. "Begroetingstelegrammen" werden ontvangen van de CPSU, de Hongaarse CP en de Israëlische CP (MAKI).

Het telegram van de CPSU was niet gericht aan het partijbestuur van de CPN, maar aan "de afgevaardigden op het 22e congres en de Nederlandse communisten", hetgeen een subtiële vorm van kritiek inhoudt op de leiding van de Nederlandse CP. Gesproken werd over "betrekkingen van vriendschap en samenwerking" die "gedurende vele jaren" bestaan hebben tussen de CP'en van Nederland en de Sowjet-Unie, "op grondslag van de principes van het marxisme-leninisme, het proletarisch internationalisme". "Wij vertrouwen erop" zo werd gesteld, "dat deze principes in de betrekkingen tussen onze partijen zullen zegevieren". Ook in deze laatste zin ligt een bedekte terechtwijzing besloten aan het adres van de CPN-leiding. Van scherpe kritiek - zoals een via het persbureau Associated Press in de Nederlandse pers gekomen verminkte weergave van het telegram aanvankelijk wilde doen geloven - was echter geen sprake. Partijsecretaris Hoekstra toonde zich dan ook in zijn congresrede ernstig boos over dit "staaltje anti-communisme". Opmerkelijk is, dat ook de Russische Ambassade in Den Haag in het geheel niet ingenomen was met deze gang van zaken. Zij achtte deze kwestie zelfs zo belangrijk, dat zij aan de toonaangevende Nederlandse dagbladen een, door de Ambassade-raad Gorokhov ondertekende, schriftelijk rechtzetting zond.

Het telegram van de Hongaarse CP bevatte "de hartelijke groeten en de wens dat de Nederlandse communisten voor de "verantwoordelijke taken die zij zich gesteld hebben" een "succesvolle oplossing" zullen vinden. Het Israëlische schrijven (ondertekend door partijleider Mikounis) bracht "de meest hartelijke groeten" over en de waardering voor "de juiste houding van Uw partij ten aanzien van de vraagstukken van ons volk". Met voorbijgaan aan het 22e congres stuurden de redacties van "Scinteia" (Roemeense partijdagblad) en "Rabotnitsjesko Delo" (Bulgaarse partijdagblad) een nieuwjaarsgroet aan de redactie van "De Waarheid".

XI. VERSLAG MANDATENCOMMISSIE

Zoals gebruikelijk werd door het Congres ook nu weer een zgn. mandatencommissie benoemd om de mandaatformulieren der gedelegeerden na te zien en daaromtrent verslag uit te brengen.

Op deze formulieren moesten de volgende gegevens worden vermeld:

- a) Naam; lid van de Partij sinds....
- b) Lid van een vakorganisatie, bedrijfskern, ondernemingsraad, oudercommissie, woningvereniging, vrouwen- jeugd- of plattelandsorganisatie.
- c) Abonnee op Politiek & Cultuur/Vraagstukken van Vrede en Socialisme.
- d) Welke werkzaamheden verricht je voor de Partij?

Tijdens de derde zittingsdag bracht Cornelis IJmkers, namens de commissie verslag uit.

Aanwezig waren: 436 gedelegeerden, waaronder 59 vrouwen.

Hiervan waren: 55 tussen 18 en 25 jaar;

138 tussen 26 en 40 jaar;

184 tussen 41 en 55 jaar;

47 tussen 56 en 65 jaar.

10 gedelegeerden waren boven de 65 jaar.

2 gedelegeerden gaven geen leeftijd op. De oudste gedelegeerde was 80 jaar.

Bij vergelijking van deze gegevens met die van het 21e congres in 1964 blijkt, dat er in het aantal deelnemers een kleine teruggang is. 452 in 1964; 436 in 1967. Het vrouwelijk element geeft een duidelijke stijging te zien; 7% in 1964 - nu bijna 13%.

Vergelijking van de leeftijdsopbouw in 1964 met die in 1967 geeft het volgende beeld:

1964: (452 deelnemers)

tot 40 jaar   213   -   47%

40-65 jaar   226   -   50%

65 jaar en ouder 13   -   3%

1967: (436 deelnemers)

tot 40 jaar   193   -   44%

40-65 jaar   231   -   53%

65 jaar en ouder 12   -   3%

De gemiddelde leeftijd der congresgangers ligt in 1967 iets hoger dan in 1964.

De jongste der gedelegeerden was in november 1967 tot de CPN toegetreden, de oudste was reeds 51 jaar lid van de partij.
 Van 1 tot 5 jaar lid van de CPN waren: 80 personen;
 Van 6 tot 10 jaar " " " " " : 58 personen;
 Van 10 tot 20 jaar " " " " " : 90 personen;
 meer dan 20 jaar lid van de partij waren: 186 personen.

Een onderverdeling der gedelegeerden naar hun beroepen gaf het volgende beeld te zien:

Werkzaam in de metaalindustrie	:	67	personen
" " " bouwvakken	:	94	"
" " " middenstandsbedrijven	:	10	"
" " " grafische bedrijven	:	39	"
" bij de overheid	:	9	"
" " het onderwijs	:	4	"
" in diverse beroepen	:	38	"
" als vrijgestelde in de partij	:	15	"
studenten	:	7	"
intellectuelen, waaronder artsen	:	9	"
zonder enig beroep	:	50	"

Onder de gedelegeerden waren:

230 afdelingsbestuurders van de CPN,

123 districtsbestuurders en

28 landelijke bestuurders.

211 gedelegeerden waren aangesloten bij een vakbond,

25 hadden zitting in een ondernemingsraad,

26 afgevaardigden gaven op niet actief in en voor de partij werkzaam te zijn.

De vermelde 211 bij een vakbond aangesloten personen maakten 47% van het totale aantal gedelegeerden uit. Dit percentage daalde van 71% in 1967 en 54% in 1964 nu dus tot 47% in 1967

De enquête met betrekking tot de kaderorganen toonde een duidelijk stijgende belangstelling voor "Politiek en Cultuur" en een tot een dieptepunt dalende interesse voor "Vraagstukken van Vrede en Socialisme". Op het eerste blad waren geabonneerd 367 gedelegeerden (84%), tegen 68% in 1964. Tijdens het vorige congres gaf 42% der afgevaardigden nog op abonné op "V.V. en S." te zijn, nu bleek dit percentage te zijn gedaald tot ongeveer 18% (81 personen).

DISCUSSIEGRONDSLAG VOOR HET 22e CONGRES VAN DE CPN (sterk beknopte weergave)

Door de leninistische politiek van autonomie van de partij consequent in de praktijk toe te passen, kan er verdere vooruitgang bereikt worden en zal onze partij zich steeds beter kunnen oriënteren op de vraagstukken van de werkende bevolking van ons land. Dat is vooral van belang nu de reactie in ons land geconfronteerd wordt met een brede stroming onder het volk, die zich niet langer in de bedding van de na-oorlogse NAVO-politiek, bureaucratische dwingelandij en volgzaamheid aan regeringspartijen laat houden.

1. De CPN in de strijd voor nationale onafhankelijkheid en vooruitgang

De CPN ziet het als haar eerste taak en algemene koers om aan het hoofd te gaan van de nationale zelfstandigheidsdrang en van het anti-Amerikaanse verzet. Het streven naar nationale zelfstandigheid mag niet geëxploiteerd worden door het eigenbelang van de monopolies, maar moet verbonden zijn met het streven naar vooruitgang en uitbreiding van de democratie.

Tegen de regering-De Jong en de koers op een autoritair bewind

Een krachtige strijd is nodig tegen de regering-De Jong, die door de monopolies in het zadel is geholpen in de crisis die het Nederlandse politieke leven beheerst. Zij (n.l. de monopolies) streven naar vervalsing van de stembusuitslag om een parlementaire meerderheid veilig te stellen, d.w.z. een zetelverdeling in de Tweede Kamer, waardoor met een minderheid van de stemmen de meerderheid van de zetels wordt bezet. Deze zetelzwendel betekent ondermijning van de parlementaire democratie en invoering van een autoritair bewind, ontrecting vooral van de arbeidersbeweging en de vooruitstrevende krachten in ons land. Dat is de koers van de regering-De Jong, waarbij zich de rechtse kringen in de PvdA (Vondeling, Den Uijl e.a.) hebben aangesloten. Op sociaal gebied heeft deze regering evenmin twijfel laten bestaan aan haar gezindheid. Zij is begonnen de staatsbijdragen voor een reeks belangrijke voorzieningen te beknotten, waardoor in het bijzonder de volksgezondheid, de volkswoningbouw en het onderwijs worden getroffen. De CPN zal met alle kracht optreden tegen de plannen van het kabinet-De Jong, de democratie en de sociale verworvenheden verdedigen en opkomen voor een verlaging van de

oorlogsuitgaven met 1 miljard gulden.

2. Democratie en partijvorming

De CPN wijst iedere aantasting van het huidige kiesstelsel van de evenredige vertegenwoordiging af en komt op voor de hereniging van de arbeidersbeweging. Het feit dat de sociaal-democratie als zodanig in de kapitalistische wereld niets anders heeft gedaan dan het uitvoeren van de wensen der reacties, heeft grote consequenties voor het denken van zeer vele mensen.

De rechtse leiders van de PvdA gaan echter verder op de ingeslagen weg en pogen tezelfdertijd zich werkelijk naar links bewegende aanhangers vast te houden of van de CPN af te houden door kunstmatig geschapen groepen als "Tien over Rood" en "Nieuw Links", die onder hun controle staan. Op het 21e Congres van de CPN stelde onze partij reeds de hereniging van de arbeiderspartij als een perspectief. Dit proces van hereniging, na meer dan een halve eeuw scheiding, van de partij van de Nederlandse arbeidersklasse kan en moet groeien uit de steeds vruchtbaarder en kameraadschappelijker samenwerking tussen communistische en socialistische arbeiders in de vakbeweging, het NVV, en daarnaast uit algemene eenheid van actie op elk gebied. De CPN wijst iedere bekrompen benadering af van de vraagstukken van religie en kerk en van de veranderingen die zich in dat opzicht voltrekken. Zij beoordeelt het streven van vele katholieken, die ijveren voor een kerk welke zich plaatst achter de werkenden en verdrukten, optreedt voor vrede en atoombewapening, als zeer positief. Mensen, verschillend van geloof en levensbeschouwing, zullen moeten samengaan. Dit is mogelijk bij een voortzetting van de huidige ontwikkeling binnen de kerk in de richting van de opheffing van de discriminatie tegen de CPN en het vervangen daarvan door de dialoog.

3. Voor werkgelegenheid en loonsverhoging

De CPN treedt op voor de totstandkoming van een fonds voor de werkgelegenheid en voor andere garanties tegen werkloosheid. Zij wijst loondruk door de regering af en eist een forse loonsverhoging. De CPN is van mening, dat krachtige maatregelen tegen de werkloosheid moeten worden genomen. Op dit gebied kan doeltreffend en snel worden opgetreden als er een werkgelegenheidsfonds tot stand komt. De CPN is van mening, dat de financiën voor een dergelijk fonds bij-

eengebracht kunnen worden door het van staatswege uitschrijven van een gedwongen lening bij de grote bezitters. Dit alles mag echter niet de aandacht afleiden van het loonvraagstuk. Op het ogenblik is het noodzakelijk:

- dat er een forse loonsverhoging komt in alle bedrijfstakken en dat het wettelijk minimumloon wordt verhoogd;
- dat de huidige loonpolitiek verdwijnt, waarbij de regering loon-
druk toepast en ingrijpt in de onderhandelingen ten gunste van de ondernemers;
- dat de arbeiders en hun vertegenwoordigers de vrijheid hebben per bedrijf overeenkomsten over lonen en sociale voorzieningen af te sluiten die boven de CAO als minimum-regeling uitgaan.

Onze partij is van mening dat de buitenlandse arbeiders wettelijk gewaarborgde vrijheid moeten hebben om hun sociale en politieke belangen te behartigen, zonder dat dit hun verblijf in Nederland in gevaar brengt. De partij komt op voor de belangen van de middengroepen, treedt op tegen hun liquidatie door de grote monopolies.

4. Voor vrede en tegen imperialistische oorlogspolitiek

De CPN strijdt voor vrede en ontwapening en voor het terugtrekken van de Amerikaanse troepen uit Vietnam. Zij treedt op voor een neutraal en atoomvrij Nederland en eist verwijdering van de Amerikaanse atoombases, het NAVO-hoofdkwartier en de in Budel gelegerde Duitse troepen van ons grondgebied; met het uittreden van Nederland uit de NAVO als uiteindelijk resultaat van de neutraliteitspolitiek. De Verenigde Staten, als grootste, en op het moment meest agressieve imperialistische mogendheid, voelen zich aangemoedigd door de terugwijkende en passieve houding tegenover de imperialisten van het revisionisme, dat de toon aangeeft in de huidige regeringspolitiek van een aantal socialistische landen, in het bijzonder van de Sowjet-Unie. De Verenigde Staten, die zich tot de tanden bewapend hebben met kolossale voorraden atoomwapens, speculeren op het gerechtvaardigd verlangen van de mensen om paal en perk te stellen aan die atoombewapening en schromen niet om dit verlangen te misbruiken voor bedrieglijke manipulaties, die erop gericht zijn hun eigen atoomvoorsprong te vergroten en de atoomchantage nog ongebreidelder te kunnen toepassen. Tot dergelijke pogingen behoort hun activiteit om steun te verwerven voor het door de regeringen

van de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie te Genève ingediende ontwerpverdrag over "non-proliferatie" (zgn. "niet-spreiding").

De internationale communistische beweging

Voor de strijd tegen het imperialisme blijft het van het grootste belang dat er opgetreden wordt tegen de ontaardingsverschijnselen binnen de internationale communistische beweging en voor een herstel van de eenheid op grondslag van de autonomie der partijen als één van de eerste beginselen van het leninisme.

De volgende toestand is nu ontstaan. Ook na de verwijdering van de renegaat Chroestsjow uit de leiding van de CPSU werden vriendschappelijke betrekkingen met de CPSU onmogelijk gemaakt door inmenging en intriges van die zijde, hoofdzakelijk door middel van haar medewerkers in de DDR en Tsjechoslowakije, die stelselmatig onder de leden van de CPN wroeten tegen haar partijpolitiek en partijleiding, klieken vormen en met behulp van reactionaire bladen een lastercampagne tegen de CPN op touw zetten. Zolang deze praktijken niet stopgezet en in het publiek door de aanstichters ervan veroordeeld worden, blijven goede betrekkingen onmogelijk.

De CPN zal bereid moeten zijn, ondanks bestaande verschillen van inzicht, vriendschappelijke betrekkingen met de CP-China te hervatten op voorwaarde, dat van deze zijde afgezien wordt van openlijke of heimelijke ondersteuning van groepen, die de CPN bestrijden. De CPN zal moeten streven naar hervatting van vriendschappelijke contacten met de Cubaanse communistische partij. Onze partij is trots op een zeer hartelijke en actieve vriendschap en solidariteit met de Arbeiderspartij van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam. Eveneens loopt haar politiek parallel met die van de Arbeiderspartij van Noord-Korea en onderhoudt zij contacten met de communistische partij in Israëel (Mikoenis). Bovenal en onder alle omstandigheden is de CPN solidair met de heldhaftige communistische partij van Indonesië. Met de communistische partij van Roemenië heeft onze partij haar betrekkingen uitgebreid.

5. Versterking van de partij als stuwende kracht naar eenheid

Het 22e Congres dient de gehele partij op te roepen tot een grote krachtsinspanning om de partij uit te breiden met vele nieuwe leden en het aantal abonnees op "De Waarheid" te verhogen. De versterking van de partij, zowel organisatorisch als ideologisch, is de voorwaarde voor verdere vooruitgang. Het versterken van de CPN

betekent niet het dienen van een eng partijbelang (..) maar komt neer op het bewust activeren van de strijd tegen rechts. De versterking van de partij kan nooit het resultaat zijn van een spontane ontwikkeling. Zij is alleen mogelijk door taai en volhardend werk onder de massa(..) door bestrijding van revisionistische besmetting en sectarische zelfgenoegzaamheid.

In de afgelopen tijd is een verzwakking opgetreden in het bedrijfswerk, mede door tekortkomingen van de leiding op dit gebied. Bij de verbetering daarvan moet veel aandacht besteed worden aan de uitgave van bedrijfskranten. Onze partij beschouwt het democratisch centralisme als een voorwaarde voor een gezond intern partijleven en als waarborg voor de werkende mensen, dat de communistische partij steeds voor hun belangen optreedt. Om te komen tot verdere vooruitgang van de partij is het nodig te besluiten tot:

1. het winnen van nieuwe leden en het oprichten van nieuwe partijafdelingen;
2. het winnen van nieuwe abonnees op "De Waarheid";
3. het verbeteren van de voorlichting en de propaganda-methoden;
4. het doorvoeren van grote geldinzamelingen voor partij en pers.

Versterking van het ideologische werk

Om de betekenis van het marxisme-leninisme ten volle tot gelding te brengen is de toepassing ervan op de problemen van de ontwikkeling in ons land en in deze tijd van het grootste belang. Allereerst moet in deze richting ten volle gebruik worden gemaakt van ons theoretisch orgaan "Politiek en Cultuur". De reorganisatie bij de uitgeverij "Pegasus" heeft de voorwaarde geschapen om meer eigen publicaties het licht te doen zien. Een verhoging van het ideologisch peil van de partij zal bijdragen tot een succesvolle uitvoering van de taken, die het 22e Congres zal stellen.

PARTIJBESTUUR

gekozen op 24-12-1967

Naam:	Woonplaats:	Geb. dat.:	Functies in en t.b.v. de CPN:
a. <u>Erelid</u>			
1. GROOT, Saul de	Amsterdam	██████-1899	Oudvoorzitter CPN.
b. <u>Leden</u>			
1. AARTS, Franciscus P.M.	Nrd. Scharwoude	██████-1920	Lid D.B-Noord-Holland-Noord; redacteur "De Waarheid".
2. BAKKER, Marcus	Zaandam	██████-1923	Lid DB-CPN; fractievoorzitter Tweede Kamer.
3. CLERX, Hendrik	Amsterdam	██████-1927	Lid DB-Amsterdam; lid Gemeenteraad Amsterdam.
4. van DILLEN, Carel F.W.	Amsterdam	██████-1917	Lid DB-Amsterdam.
5. DRAGSTRA, Frits	Heerlen	██████-1927	Politiek-secr. DB-Limburg.
6. DIJK-Stol, Alida van	Amsterdam	██████-1918	Lid DB-Amsterdam; lid Gemeenteraad Amsterdam.
7. ESCH, Johannes H.W.	Amsterdam	██████-1931	Lid DB-CPN in de functie van adm.secretaris.
8. GEERLIGS, Johan	Amsterdam	██████-1913	Directeur "De Waarheid".
9. GROENENDIJK, Simon	Rotterdam	██████-1905	Leiding DB-Rtd; lid Gemeenteraad Rtd; lid Provinciale Staten ZH.
10. HARTOG, Wessel	Koog a/d Zaan	██████-1911	Directeur Pegasus; lid DB-Zaanstreek; lid Provinciale Staten NH.
11. HOEKSTRA, Hendrik	Amsterdam	██████-1924	Lid DB-CPN in de functie van voorzitter; lid Tweede Kamer.
12. HOORN, Huybert van	Purmerend	██████-1908	Lid DB-Amsterdam; lid OR bij de NDSM.
13. KREMER, Willem	Emmen	██████-1918	Politiek-secr. DB-Drenthe; lid Gemeenteraad Emmen; lid Tweede Kamer.
14. LEEUW, André O. de	Amsterdam	██████-1935	Lid DB-Amsterdam; cultureel medewerker "De Waarheid" en "P & C".

Naam:	Woonplaats:	Geb.datum:	Functies in en t.b.v. de CPN:
15. MAAS, Gerardus	Amsterdam	██████-1913	Lid Provinciale Staten NH; voorzitter NVR.
16. MALIEPAARD, Jan	Rotterdam	██████-1924	Politiek-secr. DB-Rotterdam.
17. MEIS, Frederik	Groningen	██████-1921	Lid Provinciale Staten Groningen.
18. MEIJER, Cornelis	Sneek	██████-1914	Lid DB-Friesland; lid Gemeenteraad Sneek.
19. NIEMEIJER, Hindrik M.	Groningen	██████-1926	Lid Provinciale Staten Groningen; lid Gemeenteraad Groningen; lid DB-Groningen.
20. NIEUWENHUYSE, Wilhelmus H.A.	Wormerveer	██████-1938	Politiek-secr. DB-Zaanstreek.
21. OMMEFEN-AVERINK, Hanna J. van	Haarlem	██████-1913	Lid Eerste Kamer; secr. NVB lid DB-Kennemerland.
22. OUT, Gerrit	Den Haag	██████-1913	Politiek-secr. DB-Den Haag.
23. SCHIE, Willem F.H. van	Amsterdam	██████-1918	Voorzitter DB-Amsterdam; lid Gemeenteraad Amsterdam; lid Tweede Kamer.
24. STOUT, Joop	Amsterdam	██████-1924	Lid DB-Amsterdam; secr. OR bij de ADM.
25. STUIVENBERG, Teunis	Enschede	██████-1916	Lid DB-Twente; lid Gemeenteraad Enschede.
26. TURNHOUT, Lambertus J.H.M. van	Amsterdam	██████-1918	Lid DB-CPN; plv. Hoofdred. "De Waarheid".
27. VERHEIJ, Arie A.	Amsterdam	██████-1917	Wethouder Amsterdam.
28. VOS-KRUL, Heiltje de	Rotterdam	██████-1919	Voorzitster NVB; lid DB-Rtd; lid Gemeenteraad Rtd; lid Rijnmondraad.
29. WALRAVEN, Roelof J.	Amsterdam	██████-1930	Lid DB-CPN als org.secr.; lid DB-Amsterdam; landelijk-voorzitter ANJV.
30. WOLFF, Jacob	Haarlem	██████-1923	Algemeen penningmeester CPN.
31. WOLFF, Johan F.	Amsterdam	██████-1927	Lid DB-CPN; lid Tweede Kamer Hoofdred. "De Waarheid".
32. YISBERG, Johan F.	Amsterdam	██████-1943	Hoofdredacteur "Jeugd".
33. IJMKIERS, Cornelis A.	Den Haag	██████-1924	Instructeur voor Gemeenteraadsleden van de CPN in landelijk verband; lid DB-CPN.
c. <u>Plaatsvervangende leden:</u>			
1. BOO, Berend J. de	Amsterdam	██████-1934	Lid DB-Amsterdam; red. "De Waarheid".

Naam:	Woonplaats:	Geb.datum:	Functies in en t.b.v. de CPN:
2. BOSCH, Lodewijk	Rotterdam	██████-1917	Lid DB-Rotterdam.
3. ELLERMAN, Gerrit J.E.	Amsterdam	██████-1939	Toegevoegd aan secretariaat van het DB-Amsterdam voor "De Waarheid".
4. SCHREUDERS, Bernardus J.	Utrecht	██████-1919	Politiek-secr. DB-Utrecht; lid Gemeenteraad Utrecht.
d. <u>Niet herkozen partijbestuurders:</u>			
1. BARUCH, Siegfried	Amsterdam	██████-1905	Geroyeerd in april 1966.
2. BOER, Jan de	Noordwolde	██████-1918	Lid DB-Friesland; lid Provinciale Staten Friesland.
3. BORST, Cornelis	Amsterdam	██████-1891	Wegens ouderdom functies neergelegd.
4. GROOT, Saul de	Amsterdam	██████-1899	Oud-voorzitter CPN.
5. HARINGA, Cornelis	Amsterdam	██████-1907	Lid DB-Amsterdam.
6. HARTSKEERL, Willem	Rotterdam	██████-1920	Geen functies meer in het district Rotterdam.
7. HOORN, Gerrit	Velsen	██████-1915	Lid DB-Kennemerland; lid Gemeenteraad Velsen.
8. JAGER, Tjalle	Deventer	██████-1914	Lid DB-IJsselstreek.
9. MEIJER, Maurits	Amsterdam	██████-1908	Oud-lid DB-CPN in de functie van alg. adm. secr.CPN.
10. MULDER, Casper	Vlissingen	██████-1921	Lid DB-Zeeland.
11. OOSTERUM, Gerardus van	Rotterdam	██████-1913	Lid Rijnmondraad.
12. SMITS, Klazinus	Amsterdam	██████-1923	Lid DB-Amsterdam; verantwoordelijk voor bedrijfs-werk Metaal.
13. TEEUWEN, Hendricus	Haarlem	██████-1904	Geen functie op distr.-niveau.
14. VRIES, Gerrit de	Andijk	██████-1903	Lid DB-NHN; lid Gemeenteraad Andijk; lid Provinciale St. Noord-Holland.
15. VRIES, Theunis U. de	Amsterdam	██████-1907	Oud-voorzitter Ver. Med.-USSR.

De aanduiding "lid DB-CPN" betreft de functie in het nu recent gekozen dagelijks bestuur.

De aanduiding "lid DB-Asd, lid DB-Friesland" etc. betreft de functie in het nog functionerende districtsbestuur.

LEDEN DER CONGRES-COMMISSIES

P = presidium

K = kandidatenbesprekingscommissie

S = stempelcommissie

M = mandatencommissie

R = redactiecommissie resoluties

O = commissie van onderzoek i.z. Baruch

Naam	Woonplaats	Geb.datum	Commissie					
			P	K	S	M	R	O
BAKKER, Marcus	Zaandam	██████-1923	X					X
BLOM-VIJLBRIEF, Jacoba M. v.d.	Leiden	██████-1901	X					
BLOM, Johanna v.d.	Leiden	██████-1918					X	
BOER, Jan de	Noordwolde	██████-1918	X					
BOSCH, Lodewijk	Rotterdam	██████-1917	X					
BRANDENBERG, Gerardus	Hengelo	██████-1919	X					
BRASSER, Jan	Krommenie	██████-1908	X					
CLERX, Jacobus G.	Bergen op Zoom	██████-1926	X					
DILLEN, Carel F.J.v.	Amsterdam	██████-1917	X					
DIJK-STOL, Alida van	Amsterdam	██████-1918	X					
DIJKSTRA-BETHLEHEM, Janke	Leeuwarden	██████-1915	X					
ECK, Geert van	Hoogeveen	██████-1918	X					
ELLERMAN, Gerrit J.F.	Amsterdam	██████-1939	X					
ESCH, Johannes H.J. van	Amsterdam	██████-1931	X					
GEERLIGS, Johan	Amsterdam	██████-1913				X		
GROOT, Saul de	Amsterdam	██████-1899	X					X
HARTOG, Wessel	Koog a/d Zaan	██████-1911	X					
HENDRIKS, Theodorus	Arnhem	██████-1918	X					
HENDRIKS, Theodorus H.	Deventer	██████-1927	X					
HOEKSTRA, Hendrik J.	Amsterdam	██████-1924	X	X				
HOORN, Huybert van	Purmerend	██████-1908	X					
JANSEN, Klaas Johan- nes	Rotterdam	██████-1936	X					
JONG, Berend de	Den Haag	██████-1944						X

Naam	Woonplaats	Geb.datum	Commissie						
			P	K	S	M	R	O	
KETZER-DUITS, Wilhelmina	Wormerveer	██████-1918	X						
KEYZER, Josias de	Vlissingen	██████-1939	X						
KOEKKOEK, Johan	Wormerveer	██████-1937					X		
KOOLWIJK, Willem H.	Hilversum	██████-1908	X						
KRAMER- de HAAN, Helena	Rotterdam	██████-1928					X		
KUYPERS, Wilhelmus J.	Den Haag	██████-1929	X						
LEEUW, André O. de	Amsterdam	██████-1935	X						X
MANTEL, Johannes A.	Rotterdam	██████-1920					X		
MEESTER, Aalbertus G.	Amsterdam	██████-1906							X
MEIS, Frederik	Groningen	██████-1921	X						
MUSKEE, Jan	Heemskerk	██████-1919	X						
NIEMEIJER, Hindrik W.	Groningen	██████-1926							X
NIEUWENHUYSE, Wilhelmus J.A.	Krommenie	██████-1938					X		
OMMEREN-AVERINK, Hanna J. van	Haarlem	██████-1913	X						
POEL, Johannes F.H. van der	Amsterdam	██████-1933	X						
SCHMIDT-HAKS, Magdalena H.	Amsterdam	██████-1941						X	
SCHUMACHER, Otto	Heerlen	██████-1908	X						
SCHWERTMANN, Hendrik	Finsterwolde	██████-1902	X						
SPAKMAN-WENTINK, Hendrika M.	Haarlem	██████-1923					X		
TESSEL, Cornelis v.	Utrecht	██████-1928	X						
VRIES, Gerrit de	Andijk	██████-1903	X						
WAARD, Willem van	Haarlem	██████-1930						X	
WALRAVEN, Roelof J.	Amsterdam	██████-1930	X						
WOLFF, Jacobus	Haarlem	██████-1923						X	X
WOLFF, Johan F.	Amsterdam	██████-1927	X						
IJKERS, Cornelis A.	Den Haag	██████-1924					X		
ZEILEMAKER, Frans C.	Alkmaar	██████-1915	X						

RESOLUTIES VAN HET 22e CONGRES VAN DE CPNGemeenschappelijk optreden tegen de regering De Jong

Het 22e congres van de Communistische Partij van Nederland keurt de discussiegrondslag en het verslag van partijgenoot Henk Hoekstra goed. De hierin aan de orde gestelde taken vormen het program van activiteit van de partij in de komende periode.

Het congres onderstreept de noodzaak om met alle kracht op te treden voor de nationale zelfstandigheid van ons land, voor de belangen van de bevolking, voor de verdediging van de democratie, in het bijzonder tegen de pogingen om het bestaande kiesstelsel van de evenredige vertegenwoordiging aan te tasten.

Juist nu de botsingen tussen imperialistische blokken en belangengroepen scherper worden en de kleine landen de inzet worden van de strijd om de overhand binnen de kapitalistische wereld, blijkt de grote betekenis van een politiek van staatkundige neutraliteit. Een neutraal Nederland, vrij van atoomwapens, dat geen plaats meer biedt aan buitenlandse atoom en andere militaire bases, zal de beste bescherming van de Nederlandse belangen zijn en bijdragen tot de vrede in Europa en de wereld. Deze doelstellingen dwingen tot voortdurende versterking van de strijd tegen de politiek van de rechtse regering De Jong.

Het 22e congres van de CPN roept op tot gemeenschappelijk optreden van communisten, socialisten en gelovige arbeiders in de strijd voor loonsverhoging en arbeidstijdverkorting en tegen de aanslagen, die door de grote ondernemers en de regering-De Jong-Roolvink op de sociale rechten van de werkers, en op bijzonder schrijnende wijze op die van de bejaarden worden gedaan. De prijsstijgingen, belasting- en premieverhogingen, de huurverhoging, evenzeer als de enorme winsten van de concerns en de toeneming van de arbeidsproduktiviteit maken duidelijk, dat er een forse loonsverhoging moet komen.

Het 22e congres stelt de regering verantwoordelijk voor het feit, dat de werkloosheid zeer groot blijft, in het bijzonder in het noorden en zuiden van ons land. Het congres eist van de regering, dat er onmiddellijk doelstreffende maatregelen worden genomen om de werkgelegenheid te bevorderen. Het besluit tot krachtige actie voor volledige werkgelegenheid en in het bijzonder voor de opheffing van de jeugdwerkloosheid.

Het 22e congres is van mening, dat de partij energiek moet optreden voor de belangen van de arbeidersklasse in haar breedste samenstelling - arbeiders, beambten, onderwijzers en leraren, technische kaders en wetenschappelijke onderzoekers - alsook van kunstenaars, middenstanders, boeren en tuinders en andere niet-monopolistische groepen.

Tegenover de concentratie van de monopolies, zowel van banken en industriële bedrijven als van persorganen, en de roep om concentratie van de rechtse politieke partijen, dient een concentratie van de krachten der arbeidersbeweging plaats te hebben, waarbij hun eenheid in het NVV van directe grote betekenis is. Het perspectief van de samenwerking tussen communisten en socialisten is de hereniging van de arbeiderspartij in ons land.

Het 22e congres spoort de afdelingen en districten van de partij aan tot de ontplooiing van grotere werfkracht bij het winnen van nieuwe leden voor de partij en van nieuwe lezers voor De Waarheid. Het organisatorische en propagandistische werk van de partij moet op ieder gebied worden verbeterd en in overeenstemming worden gebracht met de behoeften van de huidige situatie, waarin op de partij een grote verantwoordelijkheid rust.

Het is noodzakelijk het ideologische werk van de partij te versterken en hiertoe op systematische wijze wetenschappelijk onderzoek en speurwerk te organiseren ter voorbereiding van de oplossing van de politieke, economische, historische en andere problemen, waarin de partij zich oriënteren moet en waarop zij haar strijd moet richten.

Amerikanen uit Vietnam

Het 22e congres van de CPN betuigt zijn warme en actieve solidariteit met de strijd van het Vietnamese volk tegen de Amerikaanse agressie. De strijd, die het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront en de Noordvietnamese socialistische republiek heldhaftig voeren tegen de Amerikaanse interventie, ondanks onmenselijk Amerikaans geweld en terreur, is een inspiratie voor de strijd voor democratie en onafhankelijkheid in de gehele wereld en een onschatbare dienst aan de vrede.

Het congres eist de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam. Dit is de centrale doelstelling van de Vietnamese

bevrijdingsstrijd als noodzakelijke voorwaarde voor de vrijheid en de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht van het Vietnamese volk. De CPN acht het haar internationale plicht om voor deze eis met alle kracht op te treden. Iedere poging, die van Amerikaanse zijde wordt gedaan om over te gaan tot een escalatie van de oorlogvoering en tot uitbreiding van de oorlog tot andere Zuidoostaziatische landen wordt door onze partij ten scherpste veroordeeld en dient op de krachtigste weerstand van alle vredelievende mensen in ons land te stuiten. Het congres verlangt, dat de Nederlandse regering de betrekkingen met het marionettenbewind van Ky verbreekt en geen enkele directe of indirecte ondersteuning zal verlenen aan de Amerikaanse agressie en de doelstellingen daarvan.

Het congres constateert, dat de verontwaardiging over het Amerikaanse optreden in Vietnam en de solidariteit met het Vietnamese volk steeds bredere kringen omvatten. Dit blijkt ook uit het feit, dat er in ons land reeds meer dan 50.000 gulden bijeen is gebracht in het kader van de actie "Hulp aan Vietnam". En uit de toenemende ondersteuning van de eis tot terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Het congres roept op in de komende tijd deze acties uit te breiden en alles te doen om de solidariteitsbeweging te ontplooien.

Tegen iedere steun aan het generaalsbewind in Indonesië

Het 22e congres van de CPN spreekt zijn gevoelens van verbondenheid en kameraadschap uit met de Partai Komunis Indonesia (PKI) en de andere nationale en democratische krachten in Indonesië, die moedig strijden tegen het onwettige en wrede generaalsbewind, dat zich door een staatsgreep met hulp van de Amerikaanse en Nederlandse kolonialisten van de macht heeft meester gemaakt.

De CPN spreekt haar afschuw uit over de fascistische terreur, waarmee dit regime tracht zijn heerschappij over Indonesië te handhaven, en over de uitverkoop van de Indonesische rijkdommen aan buitenlandse imperialisten. Het congres eist, dat de doodvonnissen die door de onwettige militaire tribunalen zijn uitgesproken tegen Njono, Subandrio en andere anti-kolonialistische leiders van het Indonesische volk ongedaan worden gemaakt en de politieke gevangenen worden vrijgelaten.

Het congres spreekt zich uit tegen iedere steun, die door de Nederlandse regering en Nederlandse ondernemingen en banken aan het generaalsbewind wordt gegeven, al of niet onder het schijnheilige

mom van ontwikkelingshulp.

De Communistische Partij van Nederland zal haar campagne voor de vrijlating der gevangenen gehouden Indonesische democraten en tegen de praktijken van het generaalsbewind versterkt voortzetten.

Vrijheid voor de Griekse gevangenen

Het 22e Congres betuigt zijn afschuw over het optreden van het fascistische regiem van de Griekse NAVO-generaals en spreekt zijn warme solidariteit uit met het Griekse volk dat strijdt voor herstel van de democratie. Het begroet het eerste resultaat van de vrijheidsstrijd, de vrijlating van een aantal Griekse democraten en eist de vrijheid van alle politieke gevangenen.